

Аналітичний центр «Нова Економіка»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**РОЗВИТОК
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ
В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

4 грудня 2021 року

Київ
2021

УДК 33(063)
Р 64

**Розвиток сучасної економічної науки в умовах
Р 64 трансформації:** збірник тез наукових робіт учасників
Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів,
аспірантів та молодих учених (м. Київ, 4 грудня 2021 р.). – К.:
Аналітичний центр «Нова Економіка», 2021. – 96 с.

УДК 33(063)

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників.
У збірнику максимально точно відображається орфографія та
пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Єні І. С.

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
УКРАЇНСЬКИХ СУБ'ЄКІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ5

Миколайчук М. М., Базік М. О.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ
ЯК ІНСТРУМЕНТ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ9

Остапенко А. О.

СИСТЕМА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ:
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ13

Тимченко К. С.

СУЧАСНІ МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ17

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Журавльова В. В.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ
ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА.....22

Мальцев О. І.

НАПРЯМИ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ25

Поправко В. С.

БІЗНЕС ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА АБО ФІРМИ28

Чепіжко О. Ю.

РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ30

Яцюк М. І.

ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ МЕНЕДЖМЕНТУ
ОРГАНІЗАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....33

СЕКЦІЯ 3. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Пилипенко В. В., Багацька К. В.

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ38

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Васильчишин О. Б., Калитчук О. М.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СОРТІВ ГОРОХУ42

СЕКЦІЯ 5. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Касьянова Мішель

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙ45

Стукало Г. В. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІМПОРТУ ПАЛИВА ДИЗЕЛЬНОГО ЯК ОКРЕМОЇ ГРУПИ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ	49
Труш І. В., Задерака Н. М. ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК ПРОФЕСІЙНОСТІ СУЧАСНОГО БУХГАЛТЕРА	54
СЕКЦІЯ 6. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ	
Коблюк А. С. МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ ШАХРАЙСТВАМ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	59
Костіна С. А. КРЕДИТНИЙ РЕЙТИНГ ПОЗИЧАЛЬНИКА В СИСТЕМІ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ	63
Ліщинська У. М. ЕСТОНСЬКИЙ ДОСВІД ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СФЕРИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ	66
СЕКЦІЯ 7. ФІНАНСИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА	
Литвинова Є. В. ДОСВІД ПОЛЬШІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ВНУТРІШНОГО РИНКУ МИТНО-ТАРИФНИМ ТА НЕТАРИФНИМ МЕТОДОМ РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	69
Смагло О. В., Ціпцюра О. Ю. ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	73
СЕКЦІЯ 8. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ	
Васьків О. М., Шевчук Ю. І. ІНСТРУМЕНТИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА АНАЛІЗУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	77
Ніколаєва О. Г., Вознесенський І. О. МЕТОДИ ТРЕНДОВОГО ТА АВТОРЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ В ПРОГНОЗУВАННІ ПОКАЗНИКІВ РИНКУ ФАРМАЦІЇ УКРАЇНИ	81
СЕКЦІЯ 9. СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ	
Белова А. І., Розембовський О. Є. ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ІМІДЖУ КЕРІВНИКА ТА ІМІДЖУ ОРГАНІЗАЦІЇ	87
Павлишин С. В. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ: АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ	90
Тешева Л. В., Котвицька В. О. СТРАТЕГІЇ КОМУНІКАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	94

Тимченко К. С.
аспірантка кафедри економіки підприємства
та організації підприємницької діяльності
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна

СУЧАСНІ МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Варто зазначити, що у сфері практичного бізнесу, проведення реструктуризації підприємств дозволяє проаналізувати діяльність підприємства, виявити наявний потенціал його розвитку та усунути наявні недоліки, що дає можливість підприємству, що реструктуризується, ефективно функціонувати на ринку.

Реструктуризація може призвести до появи нових або додаткових видів діяльності, що спричиняє впровадження нових методів ведення бізнесу та технологій, а також вимагає адаптації системи менеджменту до проведених у процесі реструктуризації змін. Вітчизняна та зарубіжна наукова література докладно аналізує та розглядає проблеми реструктуризації та реорганізації виробничо-господарських систем в умовах переходу до ринкової економіки.

Як основні інструменти дослідження були використані: авторська еталонна бізнес-модель підприємства; анкетування (для виявлення критичних точок розвитку бізнесу), система показників з метою оцінки структурних зрушень у харчовій промисловості. Опишемо їх докладніше.

Відомо, що модель є спрощеним відображенням складного об'єкта або процесу, його найбільш суттєвих характеристик. На нашу думку, поєднання двох понять «бізнес» і «модель» разом має на увазі, що бізнес-модель – це інструмент для дослідження складного об'єкта, в якості якого виступає підприємство. Бізнес-модель тісно пов'язана зі стратегією, що створює орієнтири для побудови та розвитку останньої, описуючи при цьому орієнтири для ефективної реструктуризації. Реструктуризація є формою

реалізації стратегії, є відображенням обраної менеджментом підприємства тактики досягнення заданих параметрів еталонної бізнес-моделі [1].

Інструментарій, що застосовується в рамках реструктуризації, а саме різні аналітичні методики та моделі, вже існує і достатньо детально описані в працях вітчизняних і зарубіжних дослідників. Проте обмеженість кількості підприємств, у яких цей інструментарій отримав застосування, свідчить про складностах, що у процесі його застосування. Головна причина, яку можна виділити на сьогоднішній день, – це відсутність комплексного підходу до реформування підприємства.

Проведення реструктуризації спрямоване на виведення підприємства з кризової ситуації та може торкатися всіх сфер його діяльності, починаючи від організації виробництва і закінчуючи організаційною культурою даного підприємства. Іншими словами, реструктуризація полягає у здійсненні комплексу заходів щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства та зміцнення його ринкових позицій.

Злиття та поглинання – складний та неоднозначний процес. Для здійснення ефективного правочину потрібна серйозна аналітична підготовка, висококваліфікована команда фахівців.

На сучасному етапі розвитку процесів злиття та поглинання, визнаючи, що вони стали носити невід’ємний характер для нормального розвитку всієї економіки в цілому і кожної компанії, що розвивається зокрема, необхідно доповнити стратегію фірми за рахунок блоку стратегії злиття та поглинання.

Аналіз сучасних моделей реструктуризації показав, що значна їх кількість складається з простого переліку схожих за змістом етапів, які мають, зазвичай, різну послідовність виконання. Стратегія реструктуризації має бути невід’ємною частиною загальної стратегії компанії, оскільки це ще один аспект, що дозволяє вирішувати поставлені перед компанією завдання і, водночас, вигідно позиціонувати себе щодо конкурентів. Визначено основну функцію структурного підрозділу злиття та поглинання (M&A) будь-якої компанії, яка декларує злиття та поглинання як частину

своєї стратегії. Головна функція підрозділу злиття та поглинання – ефективне управління процесом злиття та поглинання в компанії [3].

Основною умовою успіху злиття та поглинання є продуманий і сфокусований стратегічний підхід підприємств до управління процесом М&А, заснований на наступних принципах:

- здійснювати поглинання для посилення стратегічної позиції наявних бізнесів чи диверсифікації активів;
- оцінювати вплив поглинань на вартість бізнесу у довгостроковому періоді;
- використовувати поглинання як акселератор зростання в ключових бізнес-сегментах, в рамках загальної стратегії розвитку.

Організаційна модель є «каркасом» будь-якої реструктуризації, тому в роботі визначено способи можливої організаційно-посадової інтеграції в холдингу та обрано варіант, що дозволяє врахувати специфіку холдингових відносин. На думку автора, слід виділити три форми організаційно-посадової інтеграції у холдингу: просту, мінімально необхідну та найбільш доцільну.

Ідея портфельної моделі реструктуризації полягає у проектуванні найбільш обґрунтованої ринкової ніші підприємства та її наступного завоювання з використанням спеціальних методів – портфельних методів планування.

Методи засновані на розгляді підприємства як «портфеля» напрямів діяльності (стратегічних одиниць бізнесу – СОБ), кожний з яких є унікальною комбінацією галузевих і конкурентних характеристик, потребують специфічних підходів до управління. Методи портфельного аналізу передбачають об'єднання різних СОБ у групи, що сприяє спрощенню процедур прийняття стратегічних рішень на корпоративному рівні в процесі реструктуризації [1].

Вихідною точкою для вироблення напрямів реструктуризації завжди є фінансово-економічна ситуація, що склалася на підприємстві. Вона може бути різною, починаючи з хорошого фінансового положення і закінчуючи економічною неспроможністю та банкрутством. У першому випадку реструктуризація проводиться з метою подальшого збільшення конкурентоспроможності, а в

деяких випадках – з метою завоювання монополістичної позиції, у другому – з метою виживання, збереження своєї позиції на ринку.

Відповідно до реструктуризація підприємства може здійснюватись шляхом: об'єднання (злиття) підприємств з утворенням нової юридичної особи; виділення окремих структурних підрозділів для подальшої приватизації; виділення окремих структурних підрозділів з утворенням на їх базі нових юридичних осіб; створення державної холдингової компанії з дочірніми підприємствами; передачі виділених структурних підрозділів до сфери управління іншого органу управління; ліквідації підприємства; перепрофілювання підприємства [2].

Внаслідок встановлення необхідності проведення реструктуризації керівництво підприємства приймає рішення про запуск процедури реструктуризації, а також пошук та формування команди фахівців для проведення зазначеного процесу, що автоматично означає початок наступного етапу: попередньої оцінки ефективності діючих програм та підприємства. До складу цього етапу входять:

- ознайомлення консультантів із функціонуванням підприємства, вивчення бухгалтерської звітності та бізнес-процесів;
- організація робочої експертної групи (команди) на підприємстві зі складу провідних фахівців із планування, збуту, технічної політики та капітального будівництва;
- експертно-документальне наповнення масиву інформації про підприємство;
- збір інформації про попит на продукцію підприємства в рамках діючих програм та попередня оцінка конкурентоспроможності підприємства при існуючій структурі виробництва;
- опрацювання результатів інформаційного етапу роботи;
- підготовка розгорнутого попереднього експертного висновку щодо розвитку робіт та фахівців (організацій), що залучаються [4].

Отже, проблема реструктуризації підприємств є однією з найактуальніших на сучасному етапі розвитку вітчизняної промисловості. Низька ефективність виробництва, кризова ситуація більшості підприємств зумовлюють необхідність зміни методів

управління, вдосконалення організаційної структури підприємств. Головна мета реструктуризації – створення умов підвищення ринкової вартості підприємства, його прибутковості, конкурентоспроможності.

Успішна реструктуризація підприємства дозволяє вирішувати завдання усунення малопродуктивних структурних ланок, створення ефективної структури та методів господарювання для адаптації конкурентної стратегії до нової ситуації на ринку, формулювання нового розуміння організації за допомогою новаторських організаційних концепцій, підвищення конкурентоспроможності.

Література:

1. Гриньова В.М. Процес підготовки реструктуризації підприємств машинобудування: організація управління : монографія / В.М. Гриньова, М.В. Новікова. Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. 240 с.
2. Кіпа М.О. Сутність та напрями реструктуризації підприємства. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2017.
3. Ларіонова К.Л. Удосконалення моделі реструктуризації промислових підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. *Економічні науки*. 2017. № 4. Т. 3. С. 41–45.
4. Прушківський В.Г. Моделі процесів реструктуризації промислових підприємств регіону. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 3. С. 29–33.

Наукове видання

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**РОЗВИТОК
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ
В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

м. Київ, 4 грудня 2021 року

Аналітичний центр «Нова Економіка»
Адреса кореспонденції: 01103, м. Київ, а/с 40
Електронна пошта: info@nef.kiev.ua
сайт: www.nef.kiev.ua Т: +38 066 999 20 81
Підписано до друку 09.12.2021 р. Здано до друку 10.12.2021 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 5,58.
Тираж 100 прим. Зам № 2112-24.